

Skärgårdsgruppens inventering av öar i Luleå skärgård 1990

Lunglav, foto Sture W

Förord

Luleå Skärgårdsgrupp utgörs av en fristående arbetsgrupp i Luleå naturskyddsförening. Gruppen bildades 1983 och består av representanter från följande organisationer: Svenska turistföreningen, STF, Svenska naturskyddsföreningen, SNF, Norrbottens ornitologiska förening, NOF, Luleå miljögrupp, Luleå segelsällskap, LLS och Länsstyrelsen i Norrbottens län,

Skärgårdsgruppens målsättning är:

- ◆ Inventera och redovisa skyddsvärda delar av skärgården.
- ◆ Informera om skärgårdens stora rekreative och vetenskapliga värden.
- ◆ Kartlägga hoten mot skärgården.
- ◆ Fungera opinionsbildande i skärgårdsfrågor.
- ◆ Verka för att långtgående naturvårdshänsyn tas vid skogsbruk och andra ingrepp.
- ◆ Vara remissorgan i skärgårdsfrågor.
- ◆ Sammanställa och redovisa skyddsvärd natur till länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen och Luleå kommun.

Föreliggande rapport har tillkommit från en veckas inventering och är sammanställd av Sture Westerberg.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid
Skärgårdsinventering	4
LÅNGÖN	6
Artlista över Långön	9
SIKÖREN	12
Artlista över Sikören	13
STORBRÄNDÖN	15
Artlista över Storbrändön	17
HINDERSÖN	20
Artlista över Hindersön	23
DERGERÖN	25
Artlista över Degerön	29

1990 års skärgrådsinventering i Luleå skärgård

Mellan den 7/7 och 13/7 utfördes naturinventering på följande öar i Luleå skärgård: Långön, Sikören och delar av Degerön, Storbrändön, Hindersön och Knivören.

Numera ligger inventeringen med övervikt på kärlväxter, (vid tidigare inventeringar låg tyngdpunkten på fåglar). I år skulle även kryptogamerna undersökas. Olle, Lars och Roger har under vintern genomgått kursen "Steget Före" med en specialinriktning för indikatorarter i skog. Se Floravård i Skogsbruket. Ett flertal av kryptogamerna har ett högt skyddsvärde och påträffas de så finns stora möjligheter att skogsbiotopen där de förekommer går att rätta undan en avverkning.

Att leta tickor och lavar är ett mycket tidskrävande arbete. Många av arterna är små, svårbestämda och sitter oftast lite avigt till, under omkullfallna träd, på stuppar och på grenar.

I år satte vi upp baslägret på norra stranden av Långön. Här finns en bred, lång och en härlig sandstrand, som barn och vuxna kunde leka och koppla av på. Efter en dag i skog och på myr, bland knott och mygg och andra stikkande och bitande varelser så behöver man koppla av så långt bort som möjligt från dessa. Barnen tyckte bl a att "playan" var toppen. Badtemperaturen var inte den de direkt utmanade men vad gjorde det när det fanns så mycket härlig sand att leka på.

Isen släppte sitt grepp om Bottenviken mycket tidigt i år, vilket gjorde ha höjt vattentemperaturen betydligt snabbare. Men våren blev i stället kall och varmare väder kom inte upp förän i mitten av juni. Sol, vind och vatten, lördag, frisk SO-lig vind 8-12 sek/m, vilket gjorde överfarten skumpig och blöt. Men vad gjorde det när solen sken från en blå himmel vid framkomsten till Långön. Söndag, SO-lig vind 2-5 sek/m, sol och växlande molninghet, dimbankar svepte in från havet under eftermiddagen. Måndag, sol, växlande molnighet, svag vind. En mindre regnskur drog in under eftermiddagen. Tisdag, sol, växlande molnighet, SO-lig vind 5-12 sek/m. Onsdag, förmiddagen molnig, avgatande SO-lig vind 2-5 sek/m, vindstilla under natten. Torsdag, molnigt, regn under morgonen, sol under eftermiddagen, sydlig vind 2-5 sek/m. Fredagen den 13:onde, vinden hade under natten vänt till västlig. Omkring 08.00 vände vinden snabbt mot nordväst och ökade i styrka 7-12 m/sek vilket bidrog till att Rorik blåste upp på grund. Efter ett hårt arbete med hjälp av Lars båt Kajsa så kom båten loss. I samband med vindändringen började det att regna. Regnet avtog till lunchtid. Genom den hårda vinden så blev överfarten till fastlandet lika skumpig och blöt som hitfärden. Genomgående var vädret mycket bra under veckan, temeraturen växlade mellan 10-20 grader vilket gjorde att inventeringsturerna blev behagliga.

Nu när värmen inte var så tryckande så inventerade vi under tidigare morgonen och fram till lunch. En hård tid för nattsuddarna och de morgontrötta. De som verkligen utnyttjade tiden till sova på morgonen var barnen. De satt oftast och åt frukost när vi återkom till lägret.

Inventeringsresultatet redovisas med en allmän beskrivning av de besökta lokalerna. Sammaställda artlistor för påträffade växter och fåglar medföljer, översiktskartor med öarnas geologi, kvartärgeologi, detaljkartor där intressanta biotoper, växt –och fågellokalerna finns markerade.

Bidrag till sommarens inventering kommer från skogsvårdsstyrelsen och från länsstyrelsen. Ett stort tack för bidragen som väl kom till användning.

Följande personer deltog i sommarens inventering:

Lars och Andreas Harnemo, Olle Wiklund, Anita Söerström, Roger Malmberg, Åsa Hansson, Roger och Gunilla Ripa med barnen Henrik och Simon, Sture Westerberg med barnen Henrik, Stina och Johanna.

Inventerade och områdenöar, inringade.

LÅNGÖN

Plats

Långön ligger i Luleå yttre skärgård i Brändöfjärden, norr om Storbrändön söder om Hindersön och Degerön. Se översiktskarta sid 5.

Kartblad: 24M Brändön, ruta 7c och dess sydöstra del på ruta 6c.

Koordinat: 7286.000/1812.500

1. Gammal naturskog, rovfågelbiotop, rik växtlighet.
2. Myr med rikare växtlighet.
3. Intressant fågelområde, impedimentskog.
4. Stormyran, rikare växtlighet, gammal naturskog.
5. Gammal naturskog.
6. Gammal naturskog.
7. Gammal naturskog.
8. Artrik strandäng.

Inventeringsdatum

Långön som basläger under inventeringsveckan, inventerades mellan 7 och den 13 juli.

Beskrivning

Långön har en VNV/OSO-lig utsträckning, dess form är rektangulär förutom den NV-liga uddspetsen, St.Trolleriudd. Ön har en yta av 572 ha. Terrängen är lätt kuperad med höjderna Lill och Storberget (30m ö h) ligger över öns norra del och Kalkberget på sydvästra sidan av ön. På Långöns sydvästra del finns en fastighet som ägs av Roland Ökvist. I anslutning till gården finns ängsmarker, numera i träda. På St.Trolleriudd finns gamla igenväxande åkermarker. Vid Storsandudden på öns norra sida finns en väl utbildad sandstrand. Öns stränder är i regel hårt ansatta av väder och vind. Blockstränder dominerar förutom Storsanden och stranden vid öns

östra sida som utgörs av en bred, flack, lerig-grusig översvämmad strandäng. Här ligger även öns enda tjärn. Ett flertal mindre och ett par större myrar finns utspridda över ön.

Geologi

Berggrunden domineras av mörk skiffer. Över öns östra sida förekommer den ovanliga bergarten Haparandamonzonit och på öns västra sida ingår Haparandagranit. "Kalkberget" namnet inger botaniska förhoppningar, men vid besöket visade det sig att här fanns endast rostiga, kisförande skifferhällar. Några kalkindikerande växter sågs ej till. Berg i dagen finns dels vid Stor och Lillberget, vid Kalkberget och vid Trolleriudden.

Översiktlig berggrundskarta

Kvartärgeologi

Klapperstensfält förekommer i anslutning till Lill- och Storberget. I övrigt är moränen inne över ön blockfattig sandig till grusig. Öns stränder är i regel blockrika. På öns norra sida finns öns största sandområde.

Skogsmark

Stora delar av Långöns skogar har en ålder av 75 till 125 år (skogsvårdsstyrelsen) I den högre terrängen i anslutning till bergen dominerar tallskogar med en inblandning av gran och hängbjörk. I de lägre delarna ses en blandskog av gran, tall, glas- och hängbjörk i de fuktigare delarna är gran- och lövinslaget större. Vresiga hålltallskogar ses vid Lill- och Storberget. Ett fåtal lunglavbärande gamla sälgar finns utspridda över ön. På norra sluttningen av Lill- och Storberget finns en vacker och grovvuxen fuktgranskog med ett inslag av storgrova glasbjörkar, aspar och sälgar (område 1). I det öst/västra fuktstråket ses framför allt en rik ormbunksflora, vilket ger området ett lummigt och högrötsliknande utseende. Arter som **nordbräken**, **majbräken**, **korallrot**, **ögonpyrola**, **spindelblomster**, ses i de fuktigare delarna och i de torrare **nattviol**, **smultron**, **grönpyrola** och **knärot**. Den krävande kranshakmossan trivs väldigt bra här. En mycket skyddsvärd biotop.

Syd om Stormyran och ner mot öns södra strand är ses grov och högstammig gran och tallskog med ett visst lövinslag (område 5). Här hördes skrik av rovfågel, förmodad **ormvråk**. Kalhyggen utbreder sig över öns östra och västra sida, med ett par mindre hyggen över öns centrala del. Den inplanterade skogen på öns östra sida har svårt att komma upp.

Myrmarker

En större och några mindre myrar finns spridda över ön. Stormyran på öns centrala del, Ladmyran på öns östra del och Vedamyran över öns centrala del och ett par sumpartade myrar på öns nordvästsida är myrmarker som har besökts.

Stormyran (område 4), myren uppvisar en svag kalkinfluens, vilket visas av de fåtal ängsnycklar som påträffades. Öppna flarkar ses över öns sydöstra del och här finner vi bl.a **brunag**. Ett gammalt grävt dike avvattnar myren mot syd. **Ängsnycklar, brunag** och **dvärglumner**, samtliga är kalkgynnade. Gammal kraftig tallskog runt myren är en lämplig biotop för rovfågel.

Ladmyran (väst område 8), myren ligger på öns östsida och utgörs av en långsmal, svagt sluttande myr med små vattengropar där **dybläddra** kunde beskådas. **Kärrsilja** växte ymnigt vid myrens nedre del. Myren är av fattigtyp.

Vedamyran (område 7), myren ligger över öns centrala del i närheten av Kalkberget. Myren är av fattigtyp med **flask- och trådstarr** som dominerande arter. En fin tallskog utbreder sig öst och norr om myren. Lämplig för rovfågelbon.

Sjöar

På östsidan av ön finns en mindre tjärn. Här blommade ett par dvär-gartade svårbestämda **nordnäckrosor**. En smal vitmossemyr omger tjärnen och i den sågs bl.a **myggblomster** och **dvärgmåra**. Granskogen runt tjärnen är hög och grov och med många fallna träd.

Ängsmarker

I anslutning till gården på Långön finns igenväxande ängsmarker. **Tuvtåtel** är den dominerande gräsarten. Vid ängens mellersta del sågs **frossört**. Igenväxande åkermarker finns i anslutning till St.Trolleriudden, **tuvtåtel** dominerar. Ett mindre potatisland var fortfarande i drift.

Stränder

Långöns stränder är genomgående hårt ansatta av vågors och av isens krafter. De är övervägande blockrika med en smal strandzonen. På öns östsida finner vi en bred grusig/lerig strandäng med en intressant växtlighet (område 8). Arter som **klapper- och strandögontröst, klapperstarr, liten ärtstarr, havs- och kärrsälting, strandrödtoppa, strandkrypa och östersjö- och saltåg**. Här hittades även cm-hög **nålsäv** tillsammans med en dvärgform av **grodtåg**. Grodtåget enligt litteraturen en ovanlig, men förmodligen är arten endast förbisedd. På öns norra sida vid Sandudden finns en mycket fin, bred och sandig dynstrand. Växtligheten är mycket fattig över det torra sandområdet.

Floran

Genom att bergrunden är uppbyggd av skiffer borde öns växtlighet vara artrikare. Förmodligen finns inte inslag av kalk i skiffern, vilket gör att inte förhöjer markens PH-värde. På Hindersön finns i samma typ av skiffer kalkrika linser. Vilket avspeglas genom den rika växtlighet som finns där.

En något rikare växtlighet finns på öns norra sida i anslutning till nordslutningen av Lillberget och till Stormyran (område 1). Eventuellt kan skalgrus ingå i moränen. Strandfloran är intressantast på öns östsida (område 8). Här har en bred, lerig/grusig strandäng utvecklats, som vid högvatten och hård SO-lig vind överspolats, vilket gynnar en del saltkrävande arter.

INTRESSANTA VÄXT, FÅGEL OCH KRYPTOGAMLOKALER

Inventeringen av Långön resulterade i upptäckten av ett flertal fina växtlokaler. Norr- och Lillberget, örtrik markflora i grov blandskog. Delar av öns skogar är av hög ålder. Häckande fiskgjuse är ett bra bevis på detta. Flacka strandängar med en intressant artsammansättning finns på öns östsida. Brunag ses i den blötare delen av Stormyran, brunagen har ej så många lokaler i Norrbotten. Samtliga områden redovisas på detaljkartan över Långön.

Artlista över Långön

Revlummer		Sommarlånke
Plattlummer	Hägg	
Dvärglummer	Rönn	Frossört
Sjöfräken	Hjortron	
Ängsfräken	Åkerbär	Ävjebrodd
Åkerfräken	Stenbär	Majveronika
	Hallon	Ängskovall
Hultbräken	Smultron	Skogskovall
Majbräken	Kräkklöver	Späd ögontröst
Hällebräken	Grönlandsgåsört	Strandögontröst
Nordbräken	Femfingerört	Klapperögontröst
Skogsbräken	Älgört	Fjällskära
Ekbräken	Ängsdaggkäpa	Kärrspira
Stensöta	Kanelros	
	Vitklöver	Tätört
Gran	Rödklöver	Dybladbra
Altaigran	Kråkvicker	Sumpbladbra
Tall	Strandvial	Vattenbladbra
En	Kärrvial	Groblad
Grönvide		Gulkämpar
Sälg	Rundsilesår	Vattenmåra
Asp	Storsilesår	Dvärgmåra
Pors	Norrlandsviol	Linnea
Vårtbjörk	Kärrviol	Strandvänderot
Glasbjörk		
Gråal	Mjölkört	Blåklocka
Dvärgbjörk	Hästsvans	
Brännässla	Hönsbär	Gullris
	Sprängört	Kattfot
Gårdsskräppa	Strätta	Sumpnoppa
Krusskräppa	Strandkvanne	Röllika
Ormrot	Kärrsilja	Gatkamomill
Trampört		Renfana
Svinmålla	Grönpyrola	Höstfibbla
	Klotpyrola	Åkermolke (klappermolke)
Saltarv	Björkpyrola	Ogräsmaskros
Grästjärnblomma	Skvattram	Norrlandsfibbla
Skogstjärnblomma	Rosling	Hagfibbla
Hönsarv	Lingon	
Rödblåra	Blåbär	Svärgigelknopp
	Tranbär	
Kabbleka	Dvärgtranbär	Svalting
	Nordkråkbär	Havssälting
Sylört		Kärrsälting
Sumpfräne	Topplösa	Ålnate
	Strandkrypa	Gäddnate
Gul fetknopp	Vattenklöver	
Slätterblomma		Vass

SKÄRGÅRDSINVENTERING 1990

Hässlebrodd
 Timotej
 Ängskavle
 Rödven
 Storven
 Krypven
 Madrör
 Tuvtåtel
 Gultåtel
 Kruståtel
 Bergslok
 Blåtåtel
 Ängsgröe
 Lundgröe
 Ängssvingel
 Rödsvingel
 Bottenvikssvingel
 Färsvingel
 Kvikrot
 Lundelm
 Strandråg

Ängsull
 Tuvull
 Tuvsäv
 Ullsäv
 Tagelsäv
 Nålsäv
 Knappsäv
 Veksäv
 Agnsäv
 Nålstarr
 Norskstarr
 Spädstarr
 Repestarr
 Gråstarr
 Stjärnstarr
 Hundstarr (tuvad)
 Styltstarr
 Klotstarr
 Knaglestarr
 Ärtstarr
 Liten ärtstarr
 Vitstarr

Sumpstarr
 Dystarr
 Trådstarr
 Flaskstarr

Trådtåg
 Östersjötåg
 Salttåg
 Vägtåg
 Grodtåg
 Myrtåg
 Blekfryle
 Vårfryle

Ekorrbär
 Ängsnycklar
 Jungfru Marie nycklar
 Nattviol
 Spindelblomster
 Korallrot
 Myggblomster

Ekorrbär, foto Sture W.

Kabbeleka, foto Sture W.

Havtorn, foto Sture W.

Saltarv, foto Sture W.

Slätterblomma, foto Sture W.

Åkerbär, foto Sture W.

Fåglar på Långön, sammanställd av Lars Harnemo

Besökt den 7/7-13/7 1990.

Gräsand	2	3	Korp	2	1-2 ex
Bläsand	2	1 hona	Kråka	2	1 ex
Stjärtand	13	1 kull	Nötskrika	2	1-2 ex
Svärta	4	några par	Talgoxe	2	1-2 ex
Småskrake	4	några ex	Svartmes	3	1 ex
Storskrake	13	några kullar	Talltita	13	1 kull, några ex
Fiskgjuse	20	1 bo, 2 fåglar	Trädkrypare	3	2 ex
Orre	2	1 ex	Taltrast	3	minst 5 ex
Tjäder	2	3 ex	Rödvingetrast	3	minst 10 ex
St. strandpipare	13	1-2 häckn. Några ex	Koltrast	2	1 ex
Enkelbeckasin	13	1 kull	Stenskvätta	2	2 ex
Småspov	0	några ex spelade	Rödstjärt	2	1 ex
Drillsnäppa	20	1 bo 5 ex	Rödhake	8	minst 10 ex
Rödbena	8		Lövsångare	3	vanlig
Gluttsnäppa	0		Kungsfågel	3	minst 10 ex
Silltrut	2		Grå flugsnappare	16	1 ex
Gråtrut	2		Svartvit flugsnap.	4	2 ex
Fiskmås	2		Järnsparv	3	1-2 ex
Skrattmås	2		Trädpiplärka	13	vanlig
Fisktärna	2		Sädesärta	2	vanlig
Silvertärna	2		Grönsiska	2	vanlig
Ringduva	2	ca 5 ex	Domherre	2	några ex
Gök	3	1-2 ex	Korsnäpp sp	2	vanlig
Tornseglare	2	några ex	Bergfink	8	några ex
St. hackspett	13	1 ex	Sävspurv	3	2-3 ex
Göktyta	2	1 ex			
Backsvala	14	ca 50 ex, 1 koloni			

Häckningsindici

- 1 Observation under häcktid
- 2 Obs. under häcktid och lämplig biotop
- 3 Sjungande hane eller andra häckningsläten
- 4 Par i lämplig häckbiotop
- 5 Permanent revir
- 6 Parningssceremonier och lekar, parning
- 7 Besök vid sannolik boplats
- 8 Upprörd, varnande för ägg el. ungar i närheten
- 9 Adult med ruvfläckar
- 10 Bobygge, grävning eller uthackande av bohål

- 11 Avledningsbeteende, spelar skadad
- 12 Använt bo påträffat
- 13 Dunungar eller nyligen flygga ungar
- 14 Ad till/från på sätt som visar att boet är bebott
- 15 Ad. med ekskremensäckar
- 16 Ad. med föda åt ungar
- 17 Äggskal påträffade
- 18 Bo där ad. setts ruvande
- 19 Bo där ungar hörts
- 20 Bo där ägg eller ungar setts

SIKÖREN**Plats**

Mindre ö i Luleå skärgård belägen mellan Hindersön och Långön i Degeröfjärden, se kartöversikt sid 5.

Kartblad: 24M Brändön 7c

Koordinat: 7288.000/1813.400

1 Strandäng med rik flora

Glasört, foto Sture W.

Inventeringsdatum

Ön inventerades den 8 juli och den 12 juli.

Beskrivning

Ön har formen likt "Afrika" i miniatyr med "Nordkap" i norr och sin bredaste del i syd. Ön är flack, svagt välvd med ett par utdikade kärr över öns mitt. Berg i dagen finns ej. Stränderna är i regel blockrika, förutom vid sydsidan och på nordvästsidan. Här förekommer väl utvecklade strandängar. Öns enda stuga ligger på nordöstsidan. Sedan gammalt har fårbetning förekommit, vilket har gett ön en ängsartad flora. Rester av fårhus ses på västsidan.

Geologi

Enligt Ödman's berggrundskarta över Norrbotten består öns berggrund av skiffer och granit. På stränderna ses block av d:o bergarter samt block av kalksten som förmodligen kommer från Hindersön. Se berggrundskarta Långön.

Kvartärgeologi

Genomgående flacka, blockrika stränder förekommer med inslag av leriga/grusiga stränder på öns nordväst och sydöstsida. Inne på ön är moränen blockfattig med en flack morfologi.

Skogsmark

Blandskog med gran och stora glasbjörkar. I strandzonen ingår gråal och rönn. I anslutning till kärren finns en rik gråalzon. Genom fårbetningen är markskiktet ängsartad. Efter att fårbetningen har upphört har igenväxningen tilltagit.

Myrar

Saknas

Sjö/Kärr

En mindre tjärn och två utdikade kärr finns över öns mitt. Rikligt med vass förekommer.

Strandängar

På öns nordvästsida finns en intressant lerig/grusig strandäng, där strandzonen är grund och blockrik (område 1). I inre delen av stranden har en mera gräsartad biotop utvecklats. I samband med högvatten och SO-lig vind överspolas den flacka, låga stranden. När sedan vattnet drar sig tillbaka stannar en del av vattnet kvar i gropar och pölar. När sedan vattnet avdunsar anrikas den låga salthalten som finns i havsvattnet i gropar och fördjupningar, vilket ger upphov till att en saltkrävande flora utvecklas. I de leriga fuktgroparna växte 100-tals av den sällsynta **glasörten** till sammans med **saltnarv** och **saltgräs**. Glasörtlokalen är förmodligen den rikaste i norra bottenviken. I de torrare partierna ses rikligt med **strandrödtoppa**, **klapper-** och **strandögontröst** och **liten ärtstarr**. Strandängen har ett mycket högt skyddsvärde.

Strandängen på öns sydöstsida är mera ängsartad, sandig/blockig med arter som **strandstarr**, **krypven**, **rödven**, **hundstarr**, **grönlandsgåsört** och **klappermolke**. Strandängen var gåsbetad och rikligt gässpillning och fjädrar påträffades.

Öns flora

Genom fårbetningen har markskiktet över ön blivit ängsartad. Gräsarter som tuvtåtel, kruståtel, ett fåtal tuvor av smalgröe (sågs intill myrstackar), samt rödven, ängsgröe, bergslok och fårsvingel. På torra partier ses ärenpris, norrlandsviol, smörblomma och smultron. På östra sidan finns bla på de grunda och leriga bottarna hornsärv.

INTRESSANTA VÄXT OCH FÅGELLOKALER

Strandängen på öns nordvästsida är mycket skyddsvärd genom sin rikedom av **glasört** tillsammans med andra följearter. Rikligt med **gässpillning** och betning visar att strandängen på öns sydöstsida är en passande biotop för rastande gäss. Varnande **havstrutar** cirklade över öns norra spets.

Artlista över Sikören

Revlummer	Gråal	Havtorn
Skogsfräken	Kabbleka	
Skogsbräken	Smörblomma	Kärrviol
Ekbräken	Slätterblomma	Mjölkört
Gran	Rönn	Kärrdunröt
Altaigran	Hallon	Hårslinga
Tall	Smultron	Sprängört
En	Kråklöver	Stråtta
Grönvide	Grönlandsgåsört	Vitpyrola
Sälg	Kråkvicker	Björkpyrola
Pors	Kärrviol	Nordkråkbär
Glasbjörk		

Topplösa
Strandkrypa

Ärenpris
Ängskovall
Skogskovall
Strandögontröst
Klapperögontröst
Strandrödtoppa
Kärnspara

Gulkämpar
Strandvänderot

Gullris
Röllika
Renfana
Höstfibbla
Klappermolke

Hagfibbla

Havssälting
Kärnsälting

Vass
Hässlebrodd
Rödven
Krypven
Madrör
Tuvtåtel
Gultåtel
Kruståtel
Bergslok
Blåtåtel
Ängsgröe
Smalgröe
Saltgräs
Rödsvingel

Bottenvikssvingel
Färsvingel

Knappsäv
Agnsäva
Norskstarr
Gråstarr
Strandstarr
Hundstar (tuvad)
Liten ärtstarr

Trådstarr
Östersjötåg
Salttåg
Myrtåg
Vårfryle

Ekorbär

Hässlebrodd, foto Sture Westerberg

STORBRÄNDÖN

Plats

Större ö i Brändöfjärden, syd om Långön i Luleå skärgård, se översikts-karta sid 5.

Kartblad: 24M Brändön 6c, öns västsida ligger på ruta 6d.
Koordinat: 7283.300/1811.200

1. Gammal naturskog
2. Gammal naturskog
3. Gamma naturskog
4. Myr med rik växtlighet
5. Myr med rik växtlighet
6. Sumpskog, blandskog, högört, rik växtlighet

11.2 Inventeringsdatum

Ön besöktes den 11 juli. Vi lade till vid den fina hamnen på Storbrändön. Inventering utfördes endast av öns norra sida i anslutning till Sanduddmyran.

11.3 Beskrivning

På väg till Sanduddmyran passerades gårdarna på Storbrändön. Gårdarna ligger vackert till på en torr sandig sluttning. Ängsmarkerna i anslutning till gårdarna slås fortfarande, vilket gynnar ängsfloran. Inga kreatur sågs till. Större delen av öns skogar har avverkats så endast spillror finns kvar. Vi följde stigen som går över till öns östsida. Inom det inventerade området ingår dels väst om Sanduddmyran en vacker grovstammig granskog och dels öst om Sanduddmyran en grovstammig hedtallskog i vilket ett tidigare känt duvhöksbo ligger. Nordväst om Sanduddmyran i närheten av stranden finns ett mindre område med gammal grovstammig tallskog. Norr myren, alsumpskog rik på gamla lunglavbärande sälgar.

Geologi

Berggrundskartan visar att ön till större delen består av skiffer. På östsidan finns ett mindre område med Haparandamonzonit.

Översiktlig berggrundskarta, Storbrändön

Kvartärgeologi

Sandmarker dominerar med ett visst inslag av smala myrstråk. Skall man finna block måste öns stränder besökas.

Skogsmarker

Väst om Sanduddmyran (område 1), besöktes en högvuxen, tät och grovstammig tall- och granskog som mot norr övergår i ett myrsumpstråk med gråal och viden. Närmare Svartgrundet finns inom ett mindre område en mycket vacker grovstammig tallskog (område 2). I anslutning till tallskogen påträffades ett mindre bestånd av **mattlummer**, växtlokalen var ej den man hade förväntat sig för denna art, som för övrigt inte är så vanlig i skärgården.

Norr om och i anslutning till Sanduddmyran finns sump-granskogar (område 6) med ett stort inslag av **sälg, rönn, glasbjörk, gråal och viden**. Sälgarna bär rikligt med **lunglav**. Markskiktet är artrikt med arter som **korallrot, vitpyrola, vattenklöver och skogsbräken**.

Fortfarande står ett smalt stråk av grovstammig hedtallskog kvar öst om Sanduddmyran och i de fuktigare delarna i slutningens nedre del ses grova granar (område 3). I denna skog finns ett gammalt, tidigare känt **duvhöksbo** (område 7). Boet var ej bebott. I östra kanten av Sanduddmyran sågs gråvide, denna salixart är ej så vanlig i Norrbotten. Marksiktet i granskogen är av frisk blåbärsristyp, marksiktet i sump-granskogen är av frisk ekbräken-blåbärsristyp. I hedtallskogen är marskiktet av nordkråkbär- och lingonristyp.

Myrmarker

Sanduddmyran är botaniskt en mycket intressant myr (område 4-5). Myren är 100-400 m bred och ca 1000 m lång och har en E/V-lig utsträckning. Myren är öppen och mycket vattenrik och i den ses små öppna flarkar. Vid besöket blommade rikligt med bläddror av olika arter, **dy- dvärg-blek- och sumpbläddra**, hela fyra arter av bläddror. Vi har inte så många lokaler i Norrbotten med denna rikedom av bläddror, jag känner sen tidigare bara till en lokal och den ligger på Jämtön.

I övrigt blommade **myggblomster** rikligt och genom att myren inte har påverkats genom dikning växte **vitstarr** på flera ställen. Vid myrens östsida sågs några ex av **ängsnycklar** och i de öppna flarkarna blommade **nordnäckrosen**. Väst om myren finns ett par mindre gråal-sumpmyrar där rikligt med **Jungfru Marie nycklar** växte.

Sjöar

Saknas inom inventeringsområdet men som i övrigt är rikt frekventerat över öns södra del.

Ängsmarker

I anslutning till öns gårdar finns fina och växrika torrängar. Genom det korta besöket kunde ängarna ej inventeras.

Stränder

Ej inventerade

Floran

Sanduddmyran med omgivande skogsmarker och sumpskogar hyser ett flertal intressanta kryptogamer och kärlväxter. Med bl.a fyra olika blädderarter, en ovanlighet som bör beaktas ifall myren skall dikas. I alsumpskogen fanns på gamla sälgar rikligt med lunglav och andra lavararter. Inom samma biotop är markskiktet örtrikt. Ängsmarkerna vid Storbrändöns gårdar är av torrängstyp och genom att de fortfarande slås får ängarna en rik och växlande ängsflora.

INTRESSANTA VÄXT, FÅGEL OCH KRYPTOGAMLOKALER

Sanduddmyran med omgivande sumpgranskogar är ur botaniskt, lav och ur ticksynpunkt intressanta biotoper som bör beaktas om området kommer att avverkas eller dikas. Nordöst om Sanduddmyran i närheten av havet finns en högstammig tallskog, intressant fågelbiotop. Stora delar av Storbrändöns skogar har kalavverkats, varvid inventeringen lades till de områden som fortfarande bär skog.

Artlista över Storbrändön

Revlummer	Hästkräppa	Rödklöver
Plattlummer	Gårdsskräppa	Kråkvicker
Sjöfräken	Krusskräppa	Strandvial
Åkerfräken	Bergsyra	
	Ormrot	Rundsilesår
Hultbräken	Pilört	Storsilesår
Majbräken	Svinmålla	Kärrviol
Nordbräken		
Skogsbräken	Åkerspergel	Mjölkört
Ekbräken	Grässtjärnblomma	Hönsbär
	Skogstjärnblomma	Sprängört
Gran	Rödblåra	Strätta
Altaigran		Kärrsilja
Tall	Nordnäckros	
En	Kabbleka	Vitpyrola
Grönvide	Revmörblomma	Klockpyrola
Odonvide	Mörblomma	Klotpyrola
Gråvide	Majsmörblomma	Björkpyrola
Sälg		Skvattram
Asp	Slätterblomma	Lingon
Pors		Blåbär
Vårtbjörk	Rönn	Dvärgtranbär
Glasbjörk	Hjortron	Nordkråkbär
Gråal	Åkerbär	
Dvärgbjörk	Kråklöver	Topplösa
Brännässla	Älgört	Skogsstjärna
	Vitklöver	Vattenklöver

Ängskovall
Späd ögontröst
Strandögontröst
Klapperögontröst
Fjällskära
Kärrespira

Dybläddra
Sumpbläddra
Blekbläddra
Groblad
Gulkämpar
Vattenmåra
Linnea
Strandvänderot

Blåklocka

Gullris
Röllika
Gatkamomill
Renfana
Prästkrage
Höstfibbla
Ogräsmaskros

Dvärgigelknopp
Missne

Svalting
Kärresälting

Vass
Timotej
Ängskavle
Rödven
Maddrör
Brunrör
Krypven
Tuvtåtel
Gultåtel
Kruståtel
Blåtåtel
Ängsgröe
Vitgröe
Smalgröe
Rödsvingel
Färsvingel
Kvickrot

Ängsull
Kärrull
Tuvsäv

Ullsäv
Knappsäv
Agnsåv
Vitag
Taggstarr
Strängstarr
Gråstarr
Nickstarr
Stjärnstarr
Hundstarr (tuvad)
Vitstarr
Sumpstarr
Dystarr
Trådstarr
Flaskstarr

Trådtåg
Salttåg
Vägtåg
Ängsfryle
Vårfryle

Ekorrbär
Ängsnycklar
Jungfru Marie nycklar
Spindelblomster
Myggblomster

Jungfru Marie nycklar, fotot Sture W.

Jungfru Marie nycklar, foto Sture W.

Ängsnycklar, foto Sture W.

Fåglar på Storbrändön, sammanställd av Lars Harnemo

Besökt den 11/7 1990 kl 07.50-13.30.

Smålom	2	hörde 1 ex	Talltita	2
Vigg	2	2	Björktrast	2
Orre	13	1 kull	Taltrast	3
Småspov	0		Rödstjört	3
Drillsnäppa	3		Rödhake	8
Rödbena	3		Lövsångare	3
Silltrut	2		Kungsfågel	3
Fiskmås	2		Grå flugsnappare	2
Skrattmås	2		Trädpiplärka	3
Tärns sp	2		Sädesärta	2
Ringduva	2	4 ex	Grönsiska	2
Tornseglare	2	minst 5 ex	Korsnäbb sp	2
Hussvala	2	i byn	Sävsparv	2

Häckningsindici

- 1 Observation under häcktid
- 2 Obs. under häcktid och lämplig biotop
- 3 Sjungande hane eller andra häckningslåten
- 4 Par i lämplig häckbiotop
- 5 Permanent revir
- 6 Parningsceremonier och lekar, parning
- 7 Besök vid sannolik boplats
- 8 Upprörd, varnande för ägg el. ungar i närheten
- 9 Adult med ruvfläckar
- 10 Bobygge, grävning eller uthackande av bohål

- 11 Avledningsbeteende, spelar skadad
- 12 Använt bo påträffat
- 13 Dunungar eller nyligen flygga ungar
- 14 Ad till/från på sätt som visar att boet är bebott
- 15 Ad. med exkrementssäcker
- 16 Ad. med föda åt ungar
- 17 Äggskal påträffade
- 18 Bo där ad. setts ruvande
- 19 Bo där ungar hörts
- 20 Bo där ägg eller ungar setts

HINDERSÖN

Plats

Hindersön är den största av öarna i Luleå skärgård. Ön utgörs av tre större numera sammanväxta öar. Björkön i norr, Hindersön är mellanön och den sydligaste Gräsön, se översigtskarta sid 3.

Kartblad: 24M 7-8b-d

Koordinat: 7291.100/1811.500

Norna, foto Sture W.

1. Gammal naturskog, rik växtlighet, ex norna
2. Grova sälgar med doftticka
3. Myr med rik växtlighet
4. Strandäng med rik växtlighet, ex ormtunga

Inventeringstid

Delar av Hindersön besöktes den 12 juli.

Någon ingående botanisk inventering har ej utförts av Hinderöarna, endast sporadiska besök har gjorts.

Inventeringsområde

Vi tog oss in i Sörifjärden och lade till söder om Bodholmen. Inventering från Bodholmen via Lillfjärden och vidare mot norr över berget till ängarna som finns på bergets norra sida. Från inre delarna av ängarna tog vi oss över skogen öst om berget och tillbaka till Sörifjärden.

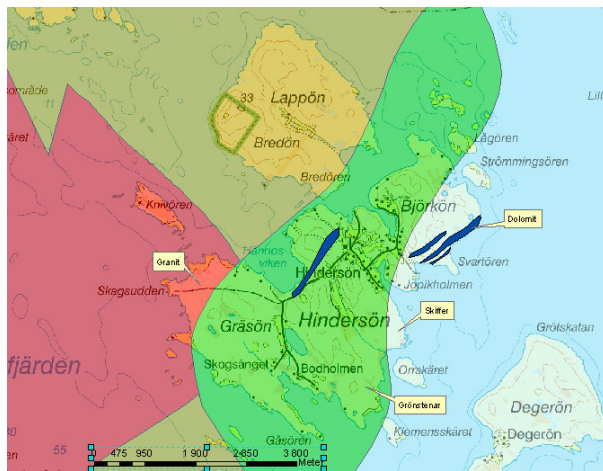
HISTORIK

Hindersön är den av öarna som först steg upp ur havet. Öns högsta punkt 26 m ö h ligger väst Kråkgården. Befolkningen har sedan 1500-talet funnits här och som mest bodde här i mitten av 1950 146 personer. Men 1981 bodde här endast 30 personer. De flesta av gårdarna ligger mellan Björkön och Hinderöarna, enstaka gårdar ligger vid Skatan och Bodholmen. Befolkningen har levt på fiske, jordbruk och av skog. Ett flertal sommarstugor har kommit upp längs med öns stränder och i sommar kommer ett område vid östra sidan av Hannosviken att bebyggas. Platsen bör detaljinventeras innan detta sker. Carlsgruvan på Hinderöarna upptäcktes år 1842 och utmålsbelades av Törefors Sågverks AB. En förnyad ansökan lades 1873 av Törefors, genom

att en masung hade uppförts i Töre. Masungen var sedan i drift mellan 1875 - 1887. Under åren 1875-87 bearbetades gruvan under ledning av av den orginelle professorn A.F.Fornander. Den totala malmproduktionen blev 5000 ton med en järnhalt av 39%. Numera finns här av kommunen en nyanlagd brygga (var försiktig när ni med båt går mot bryggan för här finns rester av en gammal stenkista). Gruvområdet har röjts upp och besökstavlor har satts upp vid gruvan.

Geologi

E.Åman karterade större delen av ön 1969. Berggrunden domineras av grönstenar, skiffer och karbonatstenar. Granit finns över öns södra och norra del. Grönsten är ett samlingsnamn för basiska bergarter. På Hindersön ingår i grönstenen en blåsumsrik lava, pillow (kuddlava) bildat under vatten. Basisk tuffit (vulkaniskt sediment), växellagrande ask och lavaskikt som har avsatts i vatten. Vilket ger bergarten ett bandat utseende.

Översiktlig berggrundskarta, Hindersön

Dolomithälar, foto Sture W.

Kvartärgeologi

Normalblockig morän med inslag av grus och mo. I de lägre delarna förekommer leror. Hällmarker och klapperstensfält finns i anslutning till bergsryggen norr Lillfjärden. I Sörifjärden finns stora utspridda block, vilket gör inseglingen svår. Stränderna är grusiga, småblockiga med utspridda större block. Strandängar finns i anslutning till Sörifjärden. Små myrstråk finns spridd över den flacka bergslutningen.

Skogsmark

I de lägre delarna söder och öster om Lillfjärden dominerar granskog med inslag av glasbjörk och enstaka sälgar och aspar. På berget öster om Lillfjärden ses en grovvuxen hällmarkstallskog. Skogen på bergets nordöstsluttning är av frisk blåbärsristyp med hög bonitet, vilket avspeglas av de högstammiga granarna. I fuktträgen ses rikligt med den krävande kranshakmossan. Markskiktet är av frisk blåbärsristyp. Här tyckte vi att nornan skulle trivas och efter lite letande hördes ett rop från Olle. Visst fanns den här, biotopen var passande. Nornan är inte så lätt att finna igen efter blomningen. Men de typiska lilafärgade, klubblika kapslarna gör att arten går att finna igen efter blomningen, nornans blad är också mycket typiska. **Knärot** och **spindelblomster** var andra orkidearter som trivdes i denna miljö.

Hela nordöstslutningen är intressant ur botanisk och ornitologisk synpunkt. Varvid en slutavverkning skulle utarma de arter som förekommer inom denna biotop.

Humleblomster, som trivs på ett basiskt underlag sågs vid ett flertal ställen längs med bergets sydsluttningen. I den flackare, östligare delen av berget finns ett flertal grova aspar. I samma område hittades den ovanliga **dofttickan**, (**nordlig anisticka**), den växte på en mycket gammal, lunglavbärande säl. Strax intill fanns uppstickande grönstenshällar (område 2).

Markskiktet i granskogen utgörs av frisk blåbärsristyp. Där markskiktet är torrare ses nordkråkbär- och lingon. I fuktigare delar av granskogen förekommer bl.a **hultbräken**, **ormbär**, **harsyra**, **ögon-** och **vitpyrola**, **spindelblomster** och i blandskog med ett torrare underlag hittar man **grönpyrola**. En tät, gråal- och rönnskog finns i ett fuktområde nära strandängen vid Bodholmen.

Myrmarker

I anslutning till södra delen av sluttningen kollades ett par mindre myrar. Min förhoppning var att de skulle hysa en rik kalkflora. men några kalkpåverkade växter kunde ej ses. Myrarna dominerades av **taggstarr**, **tuvsäv**, **trådstarr** och **tuvull**. På östra sidan av berget finns ett par mindre myrar som visar på rikare växtlighet (område 3). Arter som **ängsnycklar**, **ullsäv**, **nålstarr** och **tätört** sågs i denna miljö.

Sjöar

Vid Bodholmen i anslutning till en större strandäng finns en mindre tjärn som hyste en rik blomning av **nordnäckros**.

Ängsmarker

Tuvtåtel är den dominerande gräsarten i de igenväxande ängsmarkerna. P.g.a tidsbrist inventerades ej ängarna.

Stränder

Öst om Bodholmen finns en vacker strandäng med rik växtlighet. Här hittades i nära anslutning till tjärnen ett stort bestånd av **norskstarr**, syd om tjärnen sågs flera ex av **ormtunga** tillsammans med **klapperstarr**, **klapper-** och **ögontröst**. Här skulle nog strandvivan kunna växa. Ett senare besök vore önskvärt (område 4).

Floran

Grönstenar med kalkstensinlagringar, kalkiga skifferar är ur botanisk synpunkt mycket intressanta bergarter. Detta avspeglas också av den rika växtlighet som finns på ön. **Humleblomster**, som är en ovanlighet i Norrbotten, arten sågs på ett flertal ställen. Den trivs där rörligt grundvatten förekommer och då tillsammans med **kranshakmossa**, **ögonpyrola**, **norna**, **ormbär**, **harsyra**, **hultbräken** och **spindelblomster**. **Ängsnycklar**, **dvärglumner** och **tätört** är arter som gynnas av kalk. Lämpliga biotoper var de myrar som besöktes på östsluttningen. En rik förekomst av **ormtunga** hittades på den stora strandängen vid Bodholmen. Äldre uppgifter om att **strandviva** skall ha funnits här kan nog stämma för strandängen är av god kvalitet.

Dofttickan eller (**nordlig anisticka**) har blivit en stor sällsynthet genom att dess växtplats har förändrats. Tidigare funnen på grannön, Lappön. Ett större ex av arten sågs på en gammal, lunglavbärande säl i anslutning till ett mindre hällområde. I samma område står ett par storvuxna aspar.

INTRESSANTA VÄXT, FÅGEL, TICK OCH LAVLOKALER.

Berget norr om Lillfjärden hyser häckande **fiskgjuse**. **Doftticka** finns i ett mindre område öst om berget. **Nornan** påträffades fukttråg i en högstammig granskog på på bergets nordostsluttningen. Allt detta talar för att området i anslutning till berget har intressanta biotoper som bör beaktas vid kommande avverkning.

Den inventering som har utförts är mycket översiktlig, endast ett mindre område av Hindersön besöktes och mycket återstår att inventera.

Ön har en sådan berggrund som gör att här kan det finnas många intressanta kalkkrävande arter. Rika biotoper med skyddsvärda arter. Att notera är att i samband med skärgårdsgruppens besök till Hindersön under 1988 hittades intill gruvområdet **skogsfru**. Arten växte i fuktig, tätvuxen granskog. Veterligen är detta första fyndet av arten i Luleå skärgård. Här planerar kommunen för en utbyggnad av fritidsstugor.

Skogsfru, foto Sture W.

Skogsfru, foto Sture W.

Artlista över Hindersön

Revlummer
Sjöfräken
Skogsfräken

Ormtunga
Hultbräken
Majbräken
Nordbräken
Skogsbräken
Ekbräken

Gran
Altaigran
Tall
En

Grönvide

Sälg
Asp
Pors
Glasbjörk
Gråal
Dvärgbjörk
Brännässla

Gårdsskräppa
Kruskräppa
Ängssyra
Ormrot
Bitterpilört
Svinmålla

Åkerspergel
Våtarv
Grässtjärnblomma
Rödblåra

Nordnäckros
Kabbleka
Revmörblomma
Strandranunkel
Mörblomma
Ängsruta

Åkerkårel

Hägg	Vattenklöver	Kruståtel
Rönn	Ängskovall	Bergslok
Hjortron	Strandögontröst	Blåtåtel
Åkerbär	Strandrödtoppa	Ängsgröe
Stenbär	Fjällskära	Rödsvingel
Kråkklöver	Tätört	Färsvingel
Smultron	Dybläddra	Kvickrot
Älgört	Vattenmåra	Ängsull
Humleblomster	Dvärgmåra	Tuvsäv
Vitklöver	Stormåra	Ullsäv
Rödklöver	Linnea	Knappsäv
Kråkvicker	Strandvänderot	Taggstarr
Rundsileshår	Blåklocka	Norskstarr
Storsileshår	Ängsklocka	Gråstarr
Kärrviol	Gullris	Nickstarr
Styvmorsviol	Röllika	Stjärnstarr
Mjölkört	Höstfibbla	Hundstarr (tuvad)
Kärrdunört	Ogräsmaskros	Norrlandsstarr
Hönsbär	Hagfibbla	Ärtstarr
Hästsvans	Dvärgigelknopp	Liten ärtstarr
Sprängört	Kärrsälting	Slidstarr
Kärrsilja	Gäddnate	Dystarr
Vitpyrola	Ålnate	Trådstarr
Klotpyrola	Fjällvårbrodd	Flaskstarr
Björkpyrola	Hässlebrodd	Trådtåg
Skvattram	Timotej	Myrtåg
Rosling	Kärrkavle	Dytåg
Lingon	Rödven	Ängsfryle
Blåbär	Maddrör	Svartfryle
Dvärgtranbär	Brunrör	Vårfryle
Nordkråkbär	Tuvtåtel	Ekorbär
Topplösa		Ängsnycklar
Skogsstjärna		Jungfru Marie nycklar
Strandkrypa		Spindelblomster
		Korallrot
		Norna

Kärrsälting, foto Sture W.

DEGERÖN**Plats**

Ö i Luleå skärgård, belägen i norra Saxskärs- och Degeröfjärden. Ön har en storlek av ca 410 ha, se översigtskarta sid 3.

Kartblad: 24M Brändön 7d, dess norra del på ruta 8d.
Koordinat: 7288.000/1815.800

Dofticka, foto Sture W.

- 1, **Gammal naturskog, rik på vedsvampar, hållmarker med rik växtlighet**
2. **Strandäng med rik växtlighet, bl a glasört**

Inventeringsdatum

Södra delen av ön Degeröholmen, besöktes den 13 juli i regn och rusk. Endast en översiktlig inventering utfördes från Holmpålen över till öns gårdar. Ön besöktes även vid ett senare tillfälle (25/8) då lavar och tickor inventerades.

Beskrivning

Degeröholmen utgörs av en hög västsida och en flackare östsida. Höjden, ett kalavverkat hållområde som av havsvågors kraft slipats släta. Mot söder går hållarna ända ner mot vattnet. Östra delen av holmen är flackare. En grovvuxen, gammal fuktgranskog, i vilken rikligt med fleråldriga lågor förekommer. På sydsidan har en mindre grusig/sandig strandäng utvecklats. I övrigt är Degeröholmens stränder blockrika. I Degerön ingår två jordbruksfastigheter, gårdarna ligger norr om Degeröholmen. Ängarna i anslutning till gårdarna är mer eller mindre igenväxta med tuvtåtel.

Geologi

Hela Degerön utgörs av mörk, bandad skiffer (eventuellt tuffit). Samma berggrund som finns på östsidan av Hindersön. Ute på Degeröholmen finns en hållrygg där en ovanlig bergartstyp uppträder. Bergarten skapar även en rikare växtlighet. Grå finkorning

gångbergart. Samma bergartstyp återfinns i Bensbyn och som även där ger en rikare växtlighet.

Översiktlig berggrundskarta, Degerön

Kvartärgeologi

Hällmarker förekommer över Degeröholmens västra del. Ett visst inslag av klapperstensfält finns i anslutning till hällmarkerna. Moränen är för övrigt blockfattig. Stränderna är typiska för norrbottens skärgård, nämligen blockrika.

Skogsmark

Som tidigare har nämnts så har halva västra delen av Degeröholmen kalaverkats. En gammal granskog av urskogstyp står fortfarande kvar på holmens östsidan (område 1). I urskogen finns rikligt med flerådriga vindfällan. Enligt skogsvårdsstyrelsen skall skogen inom en snar framtid slutaverkas. En rödsnittsling har markerat ut den skog som skall sparas. (En smal zon ut mot stranden så att båtfolket inte skall se att en avverkning har förekommit).

Den sparade zonen kommer att vid första storm att falla ut. Ett par gamla, vresiga sälgar, rika på lunglav står i den gamla skogen. I granskogens norra del, närmare berget kommer tallskog in. I strandzonen ses en tät gråal och rönnskog. I skärgården är det vanligt att södra delen av öarna har en tät zon av gråal och rönn medans öarnas norra sida är torrare med en mycket smal zon av gråal, i regel går gran- och tallskog ända ut mot stranden. På de rikt förekommande vindfällena växer en rik lav- och tickflora. Rosenticka hittades den 13/7 på ett fåtal av lågorna. Vid inventeringen den 25/8 hittades ett flertal hotade och sällsynta arter, se artlista. En orädd tretåig hackspett höll till i den urskogslikande miljön. Flera granar visar spår efter hackspettens arbete. Knärot, ögonpyrola och spindelblomster sågs i de öppna ytorna som har uppkommit då träden har ramlat omkull. De öppna ytorna är en viktig biotop för många av granskogens växtarter.

Myrmarker

I den flackare delen, öst om gårdarna finns ett par mindre myrar, samtliga av fattigtyp.

Sjöar

En mindre tjärn finns på uddens östsidan. I strandzonen växte det rikligt med **vattenklöver** och **flaskstarr**.

Ängsmarker

I anslutning till gårdarna finns ett par fina torrängar. Här förekommer bl.a arter som **vanlig- och topplåsbräken, backnejlika, ängsklocka, ärenpris, ängsdaggkåpa, vårbrodd** och **smultron**. Större delen av ängarna är igenväxta av **tuvtåtel**. I anslutning till hållmarkerna har en ängsartad biotop utvecklats med arter som **gråfibbla, ärenpris, grönpyrola, norrlandsviol smultron och kattfot**.

Stränder

Genomgående blockrika, strandhällar ses i närheten av höjdryggen på Degeröholmens SSV-sida. Vid Holmpålen finns en mindre grusig/sandig strandäng (område 2) med en ånyo rik förekomst av **glasört och saltgräs**. 2:a fyndlokalen under inventeringsveckan. För glasörten är det viktigt att man väljer rätt inventeringstid om man skall kunna finna igen arten.

Floran

Ängsmarkerna i anslutning till öns gårdar har fläckvist en intressant torrängsflora. Arter som **backnejlika** i närheten av norra gården, **vanlig-och topplåsbräken** och **ängsdaggkåpa** vid den sydöstra gården är växter som kräver en miljö som inte är igenväxande för sin existens. Ängsmarkerna i närheten av gårdarna slås kontinuerligt, vilket gynnar dessa arter.

Kommer man längre bort från gårdarna är igenväxningen kraftig vilket gör att **tuvtåtel** kommer in. Vid den södra gården, (övergiven), sågs ett par exempel av **vanligt låsbräken** växa på en mindre torrbacke mellan gården och ladugården. I den gamla granurskogen sågs **ögonpyrola, knärot** och **spindelblomster**. Arter som trivs i denna miljö. Vid övergången mellan fuktigare granskog och torrare skogsmark i urskogsområdet västra kant sågs grönpyrola. Hållmarkerna hyser en torrängsflora med arter som **gråfibbla, ärenpris, smultron** och **kattfot**. Vid Holmpålen, öns sydligaste del finns en mindre strandäng med en rik förekomst av **glasört och saltgräs**. Två för Norrbotten ovanliga arter.

Tickor och lavar

I den gamla granskogen på östra udden på Degeröholmen hittades vid inventeringen de n25/8 följande arter: **lappticka (hotkat. 3), rosenticka (hotkat. 4), harticka (hotkat. 6), Ullticka (hotkat. 4), rynkskinn (hotkat. 3)** och **ostticken (hotkat. 2)**. **Ostticken** är mycket ovanlig och lokaler där den hittas måste skyddas.

INTRESSANTA VÄXT, FÅGLEL, LAV OCH TICKLOKALER

Granskogen på Degeröholmens sydöstsida är av urskogs karaktär, med flera olika kryptogamer vilket gör att biotopen får ett mycket högt skyddsvärde. Det finns för närvarande inte så många liknade biotoper här ute i skärgården. I regel är de restbiotoper som har glömts kvar, de är ofta svåra att finna igen. Kontakt med Skogsvårdstyrelsen, Länsstyrelsen och markägare skall tas innan avverkningen kommer igång. Granurskogen med sin rika förekomst av kryptogamer måste få ha en framtid.

Vid Degeröholmens södra udde, vid Holmpålen finns en mindre strandäng där **glasört** och **saltgräs** växte tillsammans med **havtorn** och andra mer eller mindre ovanliga standväxter. Låsbräkenarterna **vanlig- och topplås** tillsammans med **backnejlika** och **madelblomma** är ängsarter som alltmer försvinner då deras biotoper växer igen. De påträffades på de slagna ängarna i anslutning till gårdarna.

Artlista över Degeröholmen

Revlummer	Älgört	Styvfibbla
Sjöfräken	Ängsdaggkåpa	Norrlandsfibbla
Skogsfräken	Vitklöver	Hagfibbla
Åkerfräken	Rödklöver	
	Kråkvicker	Havssälting
Låsbräken	Kärrvial	Kärrsälting
Topplåsbräken	Skogsnäva	
Hultbräken		Fjällvårbrodd
Nordbräken	Storsileshår	Timotej
Skogsbräken	Kärrviol	Ängskavle
Ekbräken	Norrlandsviol	Krypven
		Rödven
Gran	Mjölkört	Gultåtel
Altaigran	Hästsvans	Kruståtel
Tall	Hönsbär	Blååtel
En	Hundloka	Bergslok
Grönvide		Ängsgröe
Sälg	Grönpyrola	Lundgröe
Asp	Vitpyrola	Saltgräs
Pors	Klotpyrola	Ängssvingel
Vårtbjörk	Björkpyrola	Rödsvingel
Glasbjörk	Skvattram	Färsvingel
Gråal	Mjölon	Kvickrot
	Lingon	
Ängssyra	Blåbär	Ängsull
Bergsyra	Nordkråkbär	Knappsäv
Ormrot		Agnsäv
	Topplösa	Nålstarr
Saltnarv	Skogsstjärna	Strängstarr
Grässtjärnblomma	Strandkrypa	Gråstarr
Backnejlika		Nickstarr
Rödblära	Ärenpris	Hundstarr (tuvad)
	Ängskovall	Norrlandsstarr
Revmörblomma	Skogskovall	Liten ärtstarr
Mörblomma	Späd ögontröst	Slidstarr
Majsmörblomma	Strandögontröst	Trådstarr
	Strandrödtoppa	Flaskstarr
Backskärvefrö	Fjällskära	
	Kärrspira	Trådtåg
Gul fetknopp		Östersjötåg
Slätterblomma	Linnea	Salttåg
Röda vinbär	Strandvänderot	Myrtåg
		Ängsfryle
Rönn	Gullris	Vårfryle
Hjortron	Kattfot	
Åkerbär	Prästkrage	Ekorrbär
Hallon	Höstfibbla	Jungfru Marie nycklar
Smultron	Ogräsmaskros	Spindelblomster
Kråcklöver	Åkermolke (klappermolke)	Knärot

Fåglar på Degeröholmen, sammaställd av Lars Harnemo

Besökt den 13/7 1990 i regn&rusk i ett par timmar, samt den 25/8 11.30-16.30.

Mindre hackspett	2
Tret. Hackspett	0
Spillkråka	0
Svarvit. Flugsnapp.	3
Lövsångare	3
Kungsfågel	3
Grönsiska	3

Häckningsindicier

- 1 Observation under häcktid
- 2 Obs. under häcktid och lämplig biotop
- 3 Sjungande hane eller andra häckningslåten
- 4 Par i lämplig häckbiotop
- 5 Permanent revir
- 6 Parningsceremonier och lekar, parning
- 7 Besök vid sannolik boplats
- 8 Upprörd, varnande för ägg el. ungar i närheten
- 9 Adult med ruvfläckar
- 10 Bobygge, grävning eller uthackande av bohål

- 11 Avledningsbeteende, spelar skadad
- 12 Använt bo påträffat
- 13 Dunungar eller nyligen flygga ungar
- 14 Ad till/från på sätt som visar att boet är bebott
- 15 Ad. med exkrementssäcker
- 16 Ad. med föda åt ungar
- 17 Äggskal påträffade
- 18 Bo där ad. setts ruvande
- 19 Bo där ungar hörts
- 20 Bo där ägg eller ungar setts